

Vlada Republike Hrvatske
Ured za suzbijanje zlouporabe droga

Programi smanjenja šteta (“Harm reduction”) kao integralni dio procesa Oporavka (“Recovery-a”)

-

Iskustvo studijske posjete Velikoj Britaniji

Josipa L. Andreić,
Voditeljica odjela
Odjel za programe i strategije
Ured za suzbijanje zlouporabe droga
josipa.lovorka.andreic@uredzadroge.hr

Zašto Recovery?

- Studijska posjeta
- Sve institucije za provedbu HR – naglasak na novoj orijentaciji – na oporavku – eng. „Recovery“-u
- U UK pojam i proces *Recovery* započinje Strategijom za droge iz 2010. kada dolazi do zaokreta u politici prema drogama te kada dugotrajna politika smanjenja šteta stavlja u središte Oporavak = Recovery
- Službena verzija Recovery-a ima kao očekivani cilj postizanje apstinencije što je eksplicitno u vladinoj strategiji prema drogama “Smanjenje potražnje, ograničavanje ponude, izgradnja oporavka: pružanje podrške ljudima da žive život slobodan od droga”
- Harm reduction i Recovery – pojmovi osporavani i razvojni

Drug Strategy 2010

Reducing demand, restricting supply,
building recovery: supporting people
to live a drug free life

Annual Review - May 2012

Harm reduction vs. Recovery

Harm reduction	Recovery
Uveo R. Newcombe 1987	početak 19. st - UK i SAD vezano uz probleme s porastom pijenja kod urbanizirane doseljene radne snage. Anonimni alkoholičari 1935, slijede anonimni narkomani i razne grupe društvene pomoći koje uključuju oporavak od ovisnosti
Definicija HR izgrađena je na Newcombovoj podjeli po tipovima i razinama štete, usredotočena na trenutnu prijetnju sigurnosti i dobrobiti koja je najsklonija promjeni, još uvijek prepoznavajući važnost apstinencije (ACMD, 1988).	Do nedavno UK pokret oporavka u najvećem dijelu izgledao je istovjetno kao program 12 koraka, što je izazvalo otpor. Tako je npr. harm reduction načelo promoviranja bilo koje pozitivne promjene i fokusiranje na trenutne, hitne i dostižne ciljeve u neskladu s gotovo isključivim naglaskom na apstinenciju kao kontrolnu strategiju koja je povezana s pristupom 12 koraka. Nadalje, posljednjih godina raste broj grupa samopomoći koje djeluju izvan tradicije 12 koraka koje utječu na širi spektar potreba, što je povezano sa stavljanjem fokusa unutar strategija za droge na <i>Recovery</i> . Tako su razne lokalne zajednice razvile programe povezane s uslugama tretmana.
Puno definicija	Jedan takav sustav je formaliziraniji sustav “SMART Recovery® UK”, koji nudi svjetovni pristup i temeljen je na psihološkim teorijama (Self-Management And Recovery Training). Cilj = pomoći pojedincima da dostignu apstinenciju od ovisnosti, da dostignu oporavak i vode smislen i zadovoljan život. Koriste motivacijske, bihevioralne i kognitivne metode. Ovisnost je disfunkcionalna navika, određene osobe imaju predispoziciju za ovisnička ponašanja. Oporavak se sastoji od 4 čimbenika: 1: jačanje i održavanje motivacije za apstinenciju, 2. suočavanje sa težnjom /žudnjom, 3. rješavanje problema (upravljanje mislima, osjećajima i ponašanjem); 4. ravnoteža životnog stila

Harm reduction vs. Recovery

Harm reduction	Recovery
<p>2010. International Harm Reduction Association (IHRA)- What is HR?</p> <p>Definicija 'Harm Reduction' odnosi se na politike, programe i prakse kojima je primarni cilj smanjiti štetne, socijalne i ekonomske posljedice korištenja legalnih i ilegalnih psihoaktivnih droga što nužno ne uključuje smanjenje uporabe droga. Provedba programa smanjenja šteta korisna je za ovisnike, njihove obitelji i zajednicu.</p>	<p>NS za droge (2010.) ima dva glavna cilja, a to su: smanjenje ilegalne i druge štetne uporabe droga te povećanje broja osoba oporavljenih od ovisnosti. Spomenuti ciljevi trebaju se postići: smanjenjem potražnje, ograničavanjem ponude te izgradnjom procesa oporavka u zajednicama, čime je zapravo stavljen naglasak na politiku usmjerenu prema oporavku (eng.: „Recovery“) ovisnika.</p> <p>Pod pojmom 'Recovery' tako podrazumijevamo individualan put, što za neke osobe može pretpostavljati apstinenciju, dok to za druge podrazumijeva npr. uključenost u programe smanjenja šteta.</p> <p>Indikator uspješnosti provedbe je broj osoba koji su uspješno završili program tretmana. Time fokus više nije samo na pridobivanju i zadržavanju osoba u sustavu tretmana /liječenja, već na uspješnom održavanju cjelokupnog oporavka pojedinca.</p>
<p>Prema Neil Huntu, za zagovaratelje harm reductiona važno je prepoznati da pojam “recovery” nužno ne pretpostavlja model bolesti</p>	<p>Zagovornici Recovery-a trebaju biti svjesni da postoji više razumijevanja oporavka, od kojih neke mogu potkopati konstruktivan, kolaborativni pristup između ljudi iz različitih perspektiva. U tom smislu, njemačko načelo razvoja orijentacije pokazuje da je programe usmjerene na oporavak i smanjenje štete najbolje raditi zajedno kako bi se povećala zdravlje i dobrobit stanovništva. (Neil Hunt)</p>
<p>Zajedničko Harm Reductionu i Recovery-u: apstinenciju vrednuju bez da ju promatraju kao izoliran, isključiv ili najvažniji cilj, te težnja za smanjenjem stigme i diskriminacije</p>	

Definicije - recovery

- Definiranje UK *Recovery* - Povjerenstvo za droge UK - Drug Policy Commission (UKDP, 2008).
Početna točka - Američka definicija *The Betty Ford Institute Consensus Panel (2007)*:
definirali *Recovery* kao:
“proces oporavka od problematične zlouporabe droga karakterizirano dobrovoljnom uspostavom kontrole nad uporabom supstanci koja unaprjeđuje zdravlje i dobrobit te sudjelovanje u pravima, ulogama i odgovornostima u društvu”
- razlike: npr. BFICP (2007) koristi termine “trijeznost, apstinenciju” i „građanstvo”, dok UK definicija govori o dobrovoljno uspostavljenoj kontroli i sudjelovanju u pravima, ulogama i odgovornostima u društvu.

- Druga referenca za razumijevanje trenutnog UK pojma *Recovery*-a je set od **12 načela** uspostavljen od Američkog centra za tretman ovisnika o supstancama - Center for Substance Abuse Treatment (CSAT), unutar Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA). Iako američka definicija, koristi se u Velikoj Britaniji, tzv. ‘radna definicija’:
“Oporavak od problema vezanih uz alkohol i drogu podrazumijeva proces promjene kroz koji pojedinac dostiže apstinenciju i unaprjeđuje zdravlje, dobrobit i kvalitetu života.”

12 ‘vodećih načela’ na koje se najviše pozivaju u Velikoj Britaniji.

1. Postoje mnogi putevi za oporavak;
2. Oporavak je samo-usmjeren i osnažujući;
3. Oporavak uključuje osobno prepoznavanje potrebe za promjenom i transformacijom;
4. Oporavak proizlazi iz nade i zahvalnosti
5. Oporavak uključuje proces ozdravljenja i samo-redefiniranja;
6. Oporavak uključuje rješavanje diskriminacije te nadilazi sramotu i stigmatu;
7. Oporavak je holistički;
8. Oporavak ima kulturnu dimenziju;
9. Oporavak postoji na kontinuumu unaprijeđenog zdravlja i dobrobiti;
10. Oporavak je podržan od strane vršnjaka i društva;
11. Oporavak uključuje zajedništvo i (izg)gradnju života u zajednici;
12. Oporavak je stvarnost (Sheedy i Whitter, 2009)

Dokumenti

- Pojam Recovery prvi put javlja se i u **novoj EU strategiji za droge (Eu drug strategy (2013-20))**
- U području II. *Područje smanjenje potražnje* kao jedna od jednako važnih mjera u nizu, a koje međusobno jačaju jedna drugu, osim mjera prevencije, ranog otkrivanja i intervencije, rizika i smanjenja šteta, tretmana, rehabilitacije, socijalne reintegracije navodi se i oporavak (“Recovery”).

Policy field: drug demand reduction

- *17. Drug demand reduction consists of a range of equally important and mutually reinforcing measures, including prevention (environmental, universal, selective and indicated), early detection and intervention, risk and harm reduction, treatment, rehabilitation, social reintegration and **recovery**.*

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Iskustva sa studijske posjete Velikoj Britaniji, srpanj 2013.

Taiex study visit organizirana s ciljem upoznavanja
programa dobre prakse u području programa
smanjenja šteta

Liverpool

Projekt Brink

- Program prevencije strategije okruženja – ugostiteljski objekt – kulturni centar u kojem se toče **isključivo bezalkoholna pića**.
- Prostor je višenamjenski te se u istom okupljaju i osobe u tretmanu kao i slučajni prolaznici.
- okruženje poticajno, kreativno, služi i za brojna kulturna zbivanja mladih

Kate tries out a 'duchess' smoothie at the dry bar Photograph: Mark Large

Kate Middleton visited the Brink dry bar in Liverpool this week, where she tasted the Duchess, a smoothie created in her honour (banana, honey, almonds, milk and a dash of cream). But what's the difference between a

Addaction is one of the UK's largest specialist drug and alcohol treatment charities.

We believe that effective treatment needs to be tailored to the individual. Each person needs committed and caring support as they move forward step by step. Supporting people to recover is central to our work.

We manage more than 120 services in 80 locations in England and Scotland that employs around 1,100 people and have an annual income in excess of £41 million.

We play a key role in developing new approaches to the design and delivery of services by working in partnership with other organisations at a national and local level.

Putting service users in charge of their lives and placing them at the heart of our organisation is essential to achieving our charitable objectives.

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Addaction – gateway

Addaction is one of the UK's largest specialist drug and alcohol treatment charities.

We believe that effective treatment needs to be tailored to the individual. Each person needs committed and caring support as they move forward step by step. Supporting people to recover is central to our work.

We manage more than 120 services in 80 locations in England and Scotland that employs around 1,100 people and have an annual income in excess of £41 million.

We play a key role in developing new approaches to the design and delivery of services by working in partnership with other organisations at a national and local level.

Putting service users in charge of their lives and placing them at the heart of our organisation is essential to achieving our charitable objectives.

Unutar NGO Addaction – gateway

- Dobra suradnja na razini lokalne zajednice, mnoštvo organizacija koje djeluju s istim ciljem – „Recovery“, organizirana provedba slobodnog vremena, održavanje na supstitucijskoj terapiji, NX usluge
- Istovremena provedba programa smanjenja šteta i Recovery pristupa

Istovremena provedba programa smanjenja šteta i Recovery pristupa

Leeds - zatvor

- Razvijena vlastita strategija suzbijanja zlouporabe droga unutar zatvora. Od 6 krila, jedno je isključivo za zatvorenike koji su apstinenti i koji imaju pogodnosti boraviti u krilu "Recovery", jedno krilo = Post recovery

Uspostavljeni s namjerom rješavanja problema vezanih uz ovisnost o alkoholu i drogama, veliki broj zatvorenika prije toga bio je na supstitucijskoj terapiji održavanja metadonom

- Supstitucijska terapija unutar zatvora i dalje postoji

Nakon dolaska zatvorenici dobivaju terapijsku poruku od osoblja zatvora čija je primarna uloga uspostavljanje discipline, što je pomoglo pri uspostavljanju boljih odnosa u terapijskom okruženju na tim odjelima

Zatvorenicima koji su uključeni u program *Oporavka* u okviru krila Recovery i Post Post Recovery nude se mnoge mogućnosti, kao npr.: sastanci NA, AA, Smart Recovery grupe, grupe 12 koraka, Teretana, mogućnost da donesu odluke o promjeni svoje budućnosti..i razne pogodnosti

Svi zatvorenici u krilu Recovery sudjeluju u 12 sekcija psihosocijalnog paketa mjera koji se provodi u okviru 6 tjedana. Sekcija uključuje o brojnim raznim aspektima zlouporabe supstanci, nakon čega slijedi grupna diskusija s ciljem da se nešto nauči iz te dnevne sekcije

Ovi odjeli/ krila uspostavljeni 2011., a godinu dana kasnije broj zatvorenika na održavanju metadonom bio je 63, odnosno 6% zatvorske populacije.

All prisoners on methadone maintenance can be accounted for within the NICE clinical guidelines. In September 2012, there were a total of 458 prisoners attending groups (43% of the population); demonstrating an increase of nearly 33% of the population within the first six months and increasing to 40.5% within the first year.

Koncept recoverya osjeti se kroz cijeli zatvor, naglašena važnost integracije u društvo, plakati

http://www.lifelinereview12.co.uk/local-projects_hmp-leeds-recovery-wing.php

Southampton

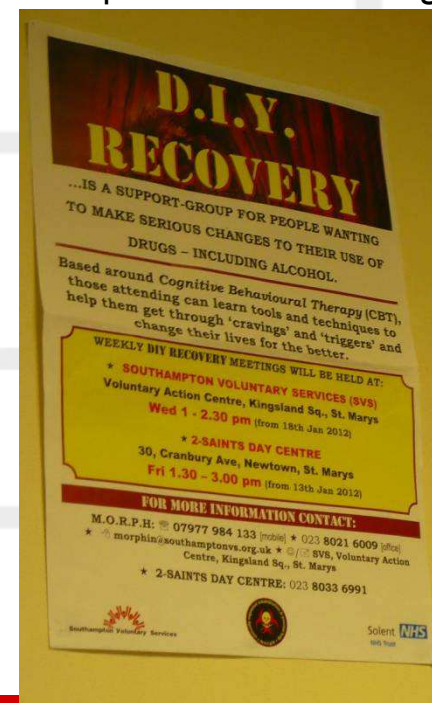
Projekt Sharp

Dobra suradnja na razini lokalne zajednice, integrirano više vrsta aktivnosti unutar jedne organizacije:
individualna i grupna terapija, supstitucijska terapija, programi smanjenja šteta, pružanje aktivnosti
za provedbu slobodnog vremena, podjela naloxona

U VB postojanje tzv. Key workera – osoba koja izrađuje individualni plan oporavka za ovisnika te
surađuje sa svim potencijalnim partnerima u provedbi programa

Cilj je stvaranje novih interesa i organizacija raznih tečajeva, te organizirana provedba slobodnog
vremena

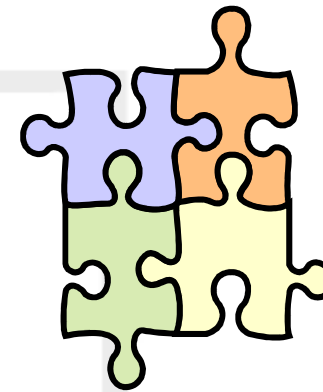
Puno aktivnosti i organizacija posvećenih Recovery-u

Recovery – dio programa smanjenja šteta?

- U kontekstu *ovisnosti kao stila života* harm reduction predstavlja dio recovery-a. Harm reduction jedan je od koraka u procesu oporavka
- Treba li u Hrvatskoj definirati pojam Recovery?

Mogućnost implementacije u Republici Hrvatskoj – RH
ima mogućnosti - primjer

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

Zahvaljujem na pažnji !

